

DR. FR. ZBAŠNIK:

Ptičica v kletki.

anezek je prisopihal domov, vodeč sosedovega Jakca za roko in hitel praviti: »Oh, mati, ko bi vedeli, kaj ima Jakec! Ali ne, Jakec?«

Jakec je molče prikimal.

»I kaj pa vendar takega, kaj?« je vprašala Janezkova mati. »Povej, Jakec, povej, kaj imaš tako lepega!«

Namesto Jakca je odgovoril Janezek: »Novo, zeleno pobarvano kletko in ptičico notri. Tako lepo siničico, oh!«

»Pa kdo ti je vse to dal, Jakec?«

»Striček! Siničko so ujeli. Nastavili so ji, pa se je ujela!«

»Kako se pa nastavi?« hoče vedeti Janezek. Namenil se je bil po tihem, da poizkusi tudi on svojo srečo. Samo ko bi vedel, kako se to napravi!

Jakec pa, ki je bil zraven tistikrat, ko je njegov stric ptički nastavljal, je razlagal: »Za to moraš imeti manjšo kletko. Takole nizka mora biti!« je kazal z roko. »Vratca ne smejo biti na strani, ampak zgoraj. In tako morajo biti narejena, da se sama sprožijo in zapro, če skoči ptičica v kletko. Po tleh kletke natrosi bučnega semena ali kaj takega in odprto kletko položi na kakem drevesu na vejo. Ptičica pride, sede na rob kletke in se ogleduje nekaj časa. Ne ve prav, ali bi ali ne bi. Naposled pa le skoči po seme, ker je lačna. Takrat pa: šklempl! Vratca od kletke so se zaprla in ptičica je ujeta!«

»Pa je vse eno neumna, da skoči noter!« meni Janezek. Zakaj malce je nevoščljiv Jakcu in bi rajši videl, da bi se mu ptičica ne bila ujela.

»Seveda je neumna!« pritrjuje Janezkova mati. »Pa kaj hočemo! Od kod pa naj vzame živalca razum? Saj so še ljudje dostikrat tako neprevidni, da se dado zvabiti in zavesti v nesrečo. Kolikokrat se je že kdo kesal, ki je kaj storil, ne da bi bil prej dobro premislil!«

»Oh, mati,« zaprosi Janezek, »če bi mogel tudi jaz dobiti kako ptičico!«

»Kaj pa bi z njo?«

»Gledal bi jo, ker je tako lepa!«

»Saj jih zunaj lahko gledaš! Na vrt pojdi, pa se ti kmalu pokaže katera!«

»Ko pa precej odleti in nič ne čaka!«

»Seveda, ker otroci vedno plašite uboge živalce in jih še celo s kamenjem naganjate! Ako ne puščaš ptičice na miru, se te bo kajpakda bala! Po mestih, kjer so ljudje bolj pametni in znajo ceniti

vrednost ptic, ravnajo lepo z njimi, zato so pa tudi često domače. Okrog njih skakljajo in še iz rok jim jemljejo bučno seme ali kar že.«

»Oh, jej! Ali je res, mamica?«

»Seveda je res!«

»Oh, če bi jaz imel eno! Tudi jaz bi jo navadil, da bi mi iz roke jemala. Pa prepevala bi zjutraj in zvečer! To bi bilo lepo! Tamle ob oknu bi visela kletka, ali ne, mamica?«

»Ali bi se ti nič ne smilila, če bi jo imel vedno tako zaprto?«

»Zakaj, mamica?«

»Ali misliš, da je ptičici prijetno, ko mora vedno čepeti v kletki? Ptice so navajene svobode še vse bolj kot človek! Le pomisli, kako zletavajo po zraku, zdaj višje, zdaj nižje, z drevesa na drevo, z enega vrta na drugega. V kletki pa se skoro ganiti ne more! Komaj perutnice razpne, pa se že zadene kam in butne na tla...«

»Dobro ji je v kletkil« se oglasi Jakec, ki se je čutil menda zadetega. »V kletki ima vsega dovolj, zunaj pa mora dostikrat stradati. Če bi ji bilo v kletki hudo, ne bi tako prepevala!«

»Bog ve, če je to res tako petje, kakor ti misliš, Jakec! Ptiček pač žgoli, kaj pa hoče s svojim žgolenjem povedati, tega mi ne moremo vedeti. Morda samo toži po izgubljeni svobodi! Morda kliče svoje srečnejše bratce in sestrice, ki so še v svobodi in jih ni doletela tako nemila usoda kot njega. Morda jih vabi, da bi jo prišli če ne že rešit, pa vsaj kratkočasit. Morda takrat, ko čivka, celo tebe prosi, da bi se je usmilil in jo izpustil...«

»Pozimi bi zunaj zmrznila,« ugovarja Jakec, »v sobi pa ne more!«

»Je že prav, Jakec! Pozimi, v mrazu se ptičici res ne godi dobro zunaj pod milim nebom. Zato pa bi morali ljudje napraviti ptičicam take hišice, da bi v njih lahko prezimovale. Res je, hudo jim je v viharju in snežnem metežu, toda svoboda gre nad vse! Le pomislita, če bi vaju kdo zaprl in vama ukazal, recimo, da že samo iz sobe ali hiše ne smeta nikoli. Kaj bi rekla? Zunaj bi solnce sijalo, drevje bi zelenelo, po travnikih bi bilo vse polno dehtečih rožic, drugi otroci bi zunaj rajali in se igrali, eden od vaju bi moral pa vedno tičati tu notri... Pa če bi bilo tudi pozimi! Tudi gorke peči bi se presneto kmalu naveličala, če bi se drugi zunaj kepali, drsali, sankali...«

»Oh, mamica,« vzklikne Janezek, »nočem imeti kletke in ptičice v njej! Smilila bi se mi in ne bi je mogel gledati žalostne. In žalostna bi gotovo bila, ako bi videla, kako se druge ptičice pojajo od veje do veje, od drevesa do drevesa...«

Jacec je strmé poslušal Janezka. Ko je bil ta izgovoril, poskoči s klopi, kamor je bil sedel in se obrne proti vratom.

»Kaj že odhajaš, Jakec? Počakaj še malo! Malo bi se poigrala z Janezkom!« mu prigovarja Janezkova mati.

»Moram domov!«

»Po kaj?«

»Pogledat grem, kaj sinička dela. Nasujem ji polno semena, potem pa odprem vratca in počakam. Bomo videli, kaj stori...«

»Jakec, to ti jaz lahko naprej povem, kaj bo tvoja sinička storila, ako napraviš tako, kakor govoriš. Le poslušaj me! Komaj da se je kletka odprla, ti skoči tvoja ptičica na rob vratc in postane nekoliko trenutkov, kakor bi ne mogla prav verjeti, da se ji je res odprla ječa. Potem pa, ko se ji srce nekoliko pomiri od prevelikega veselja, odrči v zlato svobodo in menila se ne bo za bučno seme in razne dobrote, ki jih ji ti natreseš v kletko, pa če bi bila tudi še tako lačna!«

»Ali da res tako stori, mamica?... O, Jakec, s tabo grem, če boš res... Rad bi videl...«

»Seveda bom! Ali misliš, da se meni nič ne smili?«

In šla sta odpirat vrata ubogi jetnici. Zgodilo pa se je vse tako, kakor je prorokovala Janezkova mati! —

Ob studenčku.

*Kristalni studenček
skaklja čez kremenček
in mlinček nov goni
pri teti Poloni.*

*Pa zajčke napaja
in srne iz gaja,
prevažna spet račke,
umiva jim tačke.*

Albin Čebular.

Naša kozica.

**Pridna naša je kozica,
vime prav lepó ima;
če napasel sem jo dobro,
mleka nam poln lonček da.**

**Dá kozlička vsako leto,
ko približa se pomlad;
to vesela je živalca,
poskakuje kakor škrat.**

**Okrog matere se suče,
vse veselo se ji zdi,
saj ob materinem varstvu
daleč druge so skrbi.**

Fr. Ločniškar.